

2016
OPLANDS-
RAPPORT
FremKom 3:
Kompetencebehov i Nordjylland

VENDSYSSEL

I FREMKOM SAMARBEJDER EN RÆKKE AKTØRER FRA UDDANNELSES-, ERHVERVS- OG BESKÆFTIGELSESOMRÅDET OM AT AFDÆKKE OG DISKUTERE FREMTIDENS KOMPETENCEBEHOV I NORDJYLLAND

Fotograf: Kim Wyon

FREMKOM – FREMTIDENS NORDJYSKE KOMPETENCEBEHOV

Den fremtidige vækst og udvikling i Nordjylland er stærkt afhængig af medarbejdere med de rette kompetencer. Derfor er det med glæde, at partnerskabet bag FremKom-analyserne nu kan præsentere den nyeste analyse af fremtidens nordjyske kompetencebehov - FremKom 3.

Ligesom FremKom 1 fra 2008 og FremKom 2 fra 2012 bygger FremKom 3 på en række analyser og interviews om udbud og efterspørgsel på arbejdskraft og kompetencer fem år frem i tiden.

Ud over at tegne et overordnet billede af situationen i Nordjylland giver FremKom en detaljeret indsigt i kompetencebehovene i 16 forskellige sektorer og i 4 geografiske oplande; Himmerland, Thy-Mors, Vendsyssel og Aalborg.

FremKom 3 er, ligesom de øvrige analyser, muliggjort på baggrund af en stor nordjysk opbakning og et stærkt samarbejde mellem strategiske aktører fra beskæftigelses-, uddannelses- og erhvervsområdet. Det bidrager således til en sammenhængende indsats i forhold til løsningen af nordjyske udfordringer.

FremKom 3 er på det konkrete plan gennemført med assistance fra et eksternt konsulentfirma, som har været rundt på det nordjyske arbejdsmarked og talt med eksperter og ledere – fra så vel den private sektor som den offentlige. En lang række nordjyske interessenter har været inddraget i processen og bidraget med både information og kvalitetssikring.

Resultaterne af FremKom 3 giver, over en bred front, stof til eftertanke. Det er interessant, at der på tværs af sektorer og oplande ser ud til at være en ganske særlig vægt på medarbejdernes personlige kompetencer, specielt evnen til at indgå i samspil og dialog med andre og på denne vis bringe sine faglige kompetencer i spil på den mest optimale måde.

Interessant, eller tankevækkende, er det også, at manglen på både faglærte og eksperter stadig er den helt store udfordring. På dette felt forstærker FremKom 3 det billede, som også FremKom 2 tegnede.

Resultaterne af FremKom 3 skal fungere som input til både aktører, der udbyder og aktører, der efterspørger kompetenceudvikling. FremKom 3 er således både et oplæg til debat og til handling.

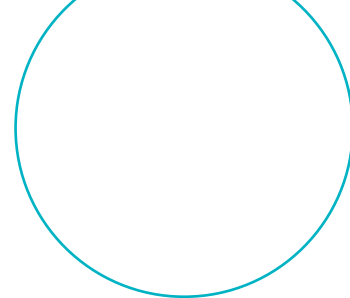
Det er derfor hensigten at sprede den nye viden gennem konference, seminarer, workshops og møder rundt om i regionen og på denne baggrund indsamle tanker og ideer til konkret, fremadrettet handling.

*FremKom 3-analysens resultater kan frit downloades på FremKom's hjemmeside:
www.fremkom.dk*

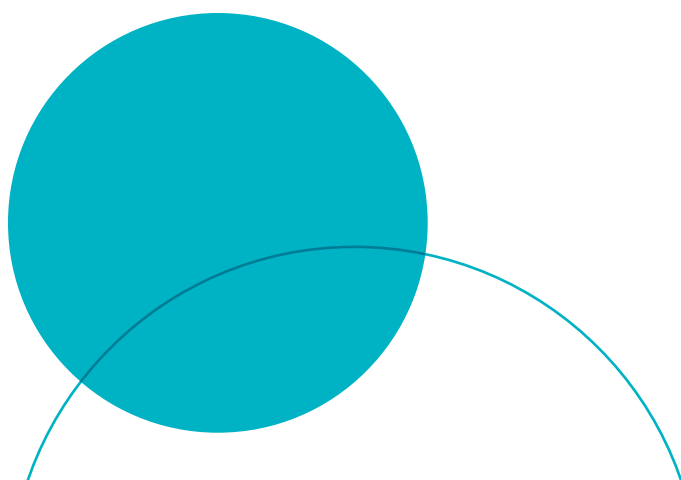

Ulla Astman
Formand
Vækstforum Nordjylland

INDHOLD

1	Indledning	4
1.1	Om FremKom	4
1.2	Kompetencebegrebet i FremKom 3.....	5
1.3.	Hovedresultater - Vendsyssel.....	6
2	Vækst, arbejdskraft og kvalifikationer i Vendsyssel	7
2.1	Udviklingen i Vendsyssel indtil nu.....	7
2.2	Udviklingen i arbejdskraftbehov de kommende år	9
2.3	Udviklingen i pendlingen de kommende år.....	13
3	Behovet for uddannelse og kompetencer	16
4	Vendsyssel i forhold til resten af Nordjylland	20

1 INDLEDNING

Denne rapport indeholder en beskrivelse af det fremtidige behov for arbejdskraft og kompetencer i Vendsyssel i Nordjylland. Rapporten er en del af en større analyse under FremKom 3 projektet, der har til formål at afdække fremtidens kompetencebehov i Nordjylland på fem års sigt.

1.1 OM FREMKOM

FremKom 3 er en videreførelse af FremKom 1, der blev gennemført i 2007-2008 og FremKom 2, der blev gennemført i 2010-2012, og som også satte fokus på fremtidens kompetenceudfordringer i Region Nordjylland.

FremKom 3 omfatter en analyse af det samlede nordjyske arbejdsmarked fordelt på 16 sektorer og fire oplande - Aalborg, Thy-Mors, Himmerland og Vendsyssel. Resultaterne af FremKom 3 er afrapporteret i en hovedrapport, 16 sektorrapporter samt fire oplandsrapporter. Indeværende rapport udgør en af de fire oplandsrapporter.

Det er hensigten med oplandsrapporten at give et bredt billede af kompetencebehov i oplandet ud fra det samlede billede af virksomhedernes kompetencebehov i Vendsyssel. Oplandets kompetencebehov og –krav samt de generelle tendenser, der præger kompetencebehovet, er blevet identificeret gennem analysens samlede datagrundlag.

Alle Fremkomanalyser er tilgængelige på www.fremkom.dk

Oplandsrapporten er opbygget på følgende måde:

Afsnit 1 indeholder indledning, beskrivelse af datagrundlag, en introduktion til den anvendte forståelse af kompetencebegrebet og en kort opsummering af de centrale resultater af analysen af oplandet.

Afsnit 2 indeholder en analyse af udviklingstendenser inden for beskæftigelse og uddannelser i Vendsyssel, på baggrund af en fremskrivning af udviklingen i beskæftigelsen.

Afsnit 3 indeholder en analyse af udviklingen i arbejdskraft- og kompetencebehov i oplandet, baseret på resultater af surveyen og en række kvalitative interviews med virksomheder og sektoreksperter.

Afsnit 4 indeholder en kort opsummering af de centrale udviklingstræk for Vendsyssel, sammenlignet med de øvrige oplande.

1.1.1 DATAGRUNDLAG OG AFRAPPORTERING

COWI har gennemført analysen i samarbejde med Center for Regional og Turismeforskning (CRT) og Jysk Analyse. COWI har haft ansvaret for analyserne, udarbejdelsen af rapporterne, de kvalitative interview, tilrettelæggelsen af data-indsamlingen og udarbejdelsen af de anvendte spørgeskemaer. Center for Regional og

Turismeforskning har haft ansvaret for levering af registerdata og den statistiske fremskrivning. Jysk Analyse har haft ansvaret for telefoninterview i forbindelse med virksomhedssurveyen.

Rapporterne er baseret på et omfattende analysearbejde, hvor der har været indsamlet data ved hjælp af følgende metoder:

- Registerbaserede fremskrivninger af udbud og efterspørgsel efter arbejdskraft i regionen fordelt på sektorer og oplande.
- Kvalitative interview – 40 personlige og 5 fokusgruppeinterview - med sektoreksperter inden for de 16 sektorer.
- Spørgeskemabaserede telefoninterview blandt både private og offentlige virksomheder i hele regionen – virksomhedssurvey med 1769 deltagende virksomheder.
- Kvalitative interview med 60 virksomheder i de 16 sektorer og 4 oplande.
- Ekspertseminar hvor eksperter og interessenter har kommenteret og tolket resultater og konklusioner.

1.2 KOMPETENCEBEGREBET I FREMKOM 3

Globaliseringen og den teknologiske udvikling på tværs af sektorer og oplande har betydelig indvirkning på fremtidens kompetencebehov og –krav i Nordjylland. Vores evne til i stigende omfang at omsætte viden til nye produkter og løsninger er blevet konkurrenceparametre og har medvirket til et øget fokus på automatisering og effektivisering i virksomhederne. Organisatorisk har det betydet mere fokus på team- og samarbejde og øget inddragelse af medarbejdere i beslutningsprocesser.

Følggevirkningerne af disse forandringer er, at medarbejderne skal kunne håndtere både indførelse af ny teknologi, nye arbejdsprocesser og nye organisationsformer. Udviklingen i arbejdets organisering betyder, at virksomhederne har behov for, at medarbejderne i større grad besidder de rette personlige kompetencer, da de i stigende grad bliver en forudsætning for, at de faglige kom-

petencer kan anvendes kompetent i konkrete arbejdssituationer.

For at sikre en fælles forståelse af kompetencebegrebet, anvendes i FremKom 3 analysen en model til generel forståelse af kompetencebegrebet. I modellen er der et særligt fokus på at skelne mellem faglige kvalifikationer og faglige kompetencer samt en opdeling af de generiske kompetencer i generelle- og personlige kompetencer. Generiske kompetencer kan kort beskrives som brancheafhængige kompetencer.

En nærmere beskrivelse af kompetencebegrebet kan findes i Fremkom 3 analysens hovedrapport, som er tilgængelig under www.fremkom.dk.

1.3 HOVEDRESULTATER - VENDSYSSEL

Vendsyssel opland: Vendsyssel ligger i den nordlige del af region Nordjylland og består af kommunerne Frederikshavn, Hjørring, Læsø, Brønderslev og Jammerbugt.

Vendsyssel er med sine 85.000 arbejdspladser det beskæftigelsesmæssigt næststørste opland i Region Nordjylland. Ligesom det er tilfældet i region Nordjylland som helhed er de største sektorer i Vendsyssel fødevarer, byggeri samt pleje og omsorg.

Blandt større private virksomheder skal her nævnes svineslagteriet Danish Crown, rederiet Fjord Line der sejler mellem Danmark, Norge og Sverige og værftet Orskov Yard. Inden for den offentlige sektor beskæftiger de fire store kommuner Frederikshavn, Hjørring, Brønderslev og Jammerbugt mange tusinde ansatte, og hertil kommer sygehus Vendsyssel og uddannelsesinstitutionen EUC Nord.

- Fremskrivningen peger på et stort set uændret antal arbejdspladser i Vendsyssel frem til 2020. De største stigninger i antallet af arbejdspladser ventes inden for fødevarersektoren, byggesektoren og finans-, forsikring og vidensservice. Samtidig ventes de største fald inden for pleje og omsorg, sundhedssektoren, uddannelsessektoren og offentlig administration mv.
- Virksomhederne selv har mere positive forventninger. I Vendsyssel forventer 38 % procent af virksomhederne at øge antallet af ansatte i de kommende 5 år, mens 12 % regner med at reducere antallet af ansatte.
- Der er udsigt til en stigning i efterspørgslen efter arbejdskraft med korte og lange videregående uddannelser. Samtidig er der udsigt til et fortsat fald i efterspørgslen efter ikke-faglærte.
- Kompetencemæssigt vil virksomhederne i de kommende år især lægge vægt på:
 - ... processuelle kompetencer, som evnen til at tilrettelægge sit arbejde, så opgaveløsningen i sin helhed får det bedste resultat.
 - ... kommunikative relationelle kompetencer som evnen til at kommunikere og indgå i teamwork med en kollega, leder eller samarbejdspartner om en arbejdsopgave.
 - ... relationelle kompetencer som evnen til at skabe og bevare relationer med kolleger, ledere, kunder og samarbejdspartnere.
 - ... faglige kompetencer som evnen til i praksis at bruge det man har lært gennem kurser og uddannelse.
- Der er tendenser til begyndende rekrutteringsproblemer eksempelvis blandt faglærte inden for jern- og metalområdet og blandt arbejdskraft med videregående uddannelser som ingeniører og inden for sundhedsområdet.

2 VÆKST, ARBEJDSKRAFT OG KVALIFIKATIONER I VENDSYSSEL

Opland Vendsyssel består af Frederikshavn, Læsø, Brønderslev, Jammerbugt og Hjørring kommuner, så oplandet dækker over et stor geografisk område.

Internt i oplandet er der store forskelle på arbejdsmarkedet. Eksempelvis er store dele af Brønderslev kommune med gode trafikforbindelser tæt knyttet til Aalborg. Dele af oplandet fungerer dermed som bosætningsområde for indpendlere til Aalborg for både arbejdskraft og uddannelsessøgende på eksempelvis ungdomuddannelserne i Aalborg. I modsætning hertil har for eksempel Hjørring og Frederikshavn selv et stort udbud af uddannelser og arbejdspladser. Jammerbugt har ikke et stort udbud af uddannelser i området, men må transportere sig til enten Aalborg, Vendsyssel eller Thy.

Den demografiske udvikling i Vendsyssel er præget af et faldende befolkningstal i især den nordligste del af oplandet. Udviklingen påvirker naturligvis også arbejdsstyrkens størrelse, og selvom arbejdsstyrken frem til 2020 nogenlunde fastholder sin størrelse, vil oplandet fortsat have behov for en indpendling.

Vendsyssel har historisk haft en relativ stærk jern- og metalindustri inden for skibsbygning og maritim service. I især 1990'erne har denne sektor gennemgået en markant nedgang, men i de senere år har en lang række specialiserede virksomheder inden for dette felt udviklet sig positivt. Maritim service er nu en markant industri i flere havne i Vendsyssel.

2.1 UDVIKLINGEN I VENDSYSSEL INDTIL NU

I perioden fra 2005 til 2014 har Vendsyssel mistet godt 7.400 arbejdspladser svarende til et fald på 8 %. Faldet er især gået ud over metalindustrien (-38 %) og energisektoren (-26 %), men også byggesektoren (-18 %), transportsektoren (-17 %) og informations- og kommunikationsteknologi (IKT) (-16 %) har været hårdt ramt.

Målt i antal arbejdspladser tegner bygge-sektoren (-2.242), fødevarerektoren (-1.917) og transportsektoren (-1.304) sig for de største fald.

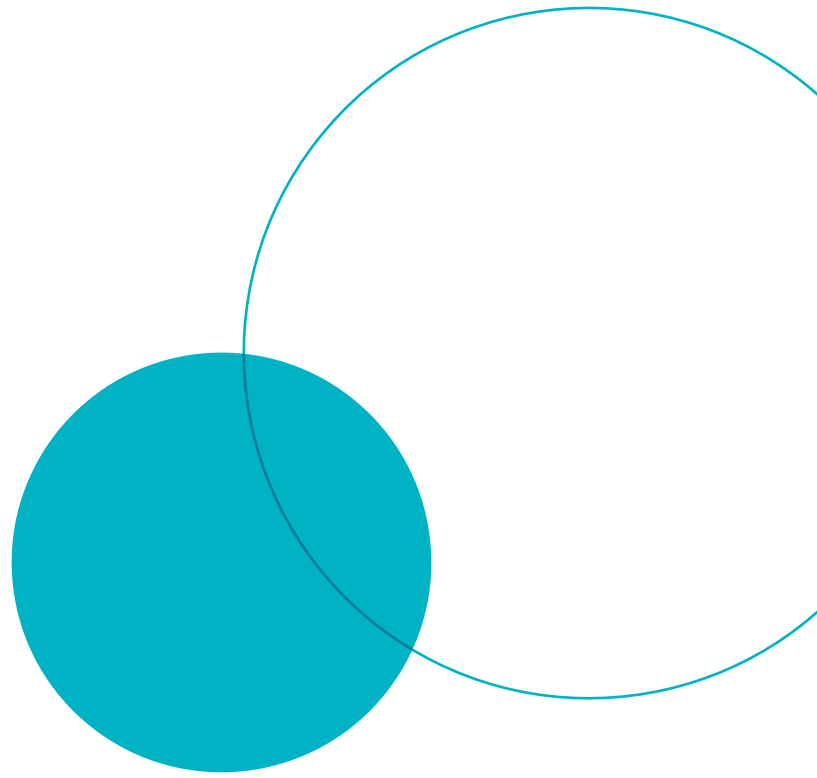
Der har kun været vækst i antallet af arbejdspladser inden for en sektor, nemlig sundhedssektoren (23 %). Alle de øvrige sektorer har mistet arbejdspladser i perioden 2005 – 2014.

Udviklingen i uddannelsesstrukturen på arbejdspladserne i Vendsyssel, dvs. sammensætningen af arbejdskraft på overordnede uddannelseskategorier, tyder på, at de faglige kvalifikationsbehov er vokset i løbet af perioden.

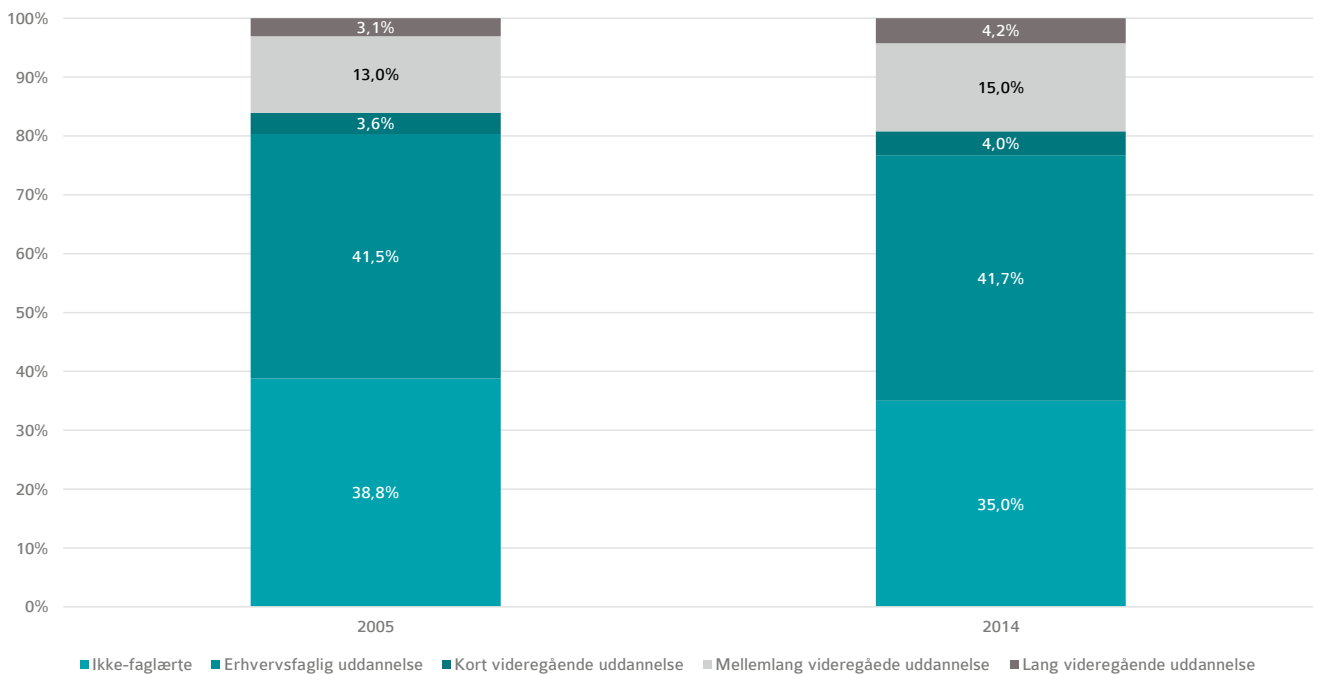
Ikke-faglærte udgjorde i 2014 således 3,8 % færre af de ansatte end i 2005, mens arbejdskraft med en videregående uddannelse omvendt besatte 3,5 % flere af arbejdspladserne (Figur 2.1).

Udviklingen i uddannelsesstrukturen hænger sammen med, at:

- antallet af beskæftigede ikke-faglærte på virksomheder i Vendsyssel er faldet med 17 % i perioden
- antallet med en erhvervsfaglig uddannelse er faldet 8 %
- antallet med en kort videregående uddannelse er steget 3 %
- antallet med en mellemlang videregående uddannelse er steget 6 %, og
- antallet med en lang videregående uddannelse er steget 27 %

Figur 2.1 Udviklingen i uddannelsesstrukturen på arbejdspladserne i Vendsyssel 2005 – 2014

Kilde: Egne beregninger, Danmarks Statistik og Center for Regional- og Turismeforskning (CRT)

2.2 UDVIKLINGEN I ARBEJDSKRAFTBEHOVET DE KOMMENDE ÅR

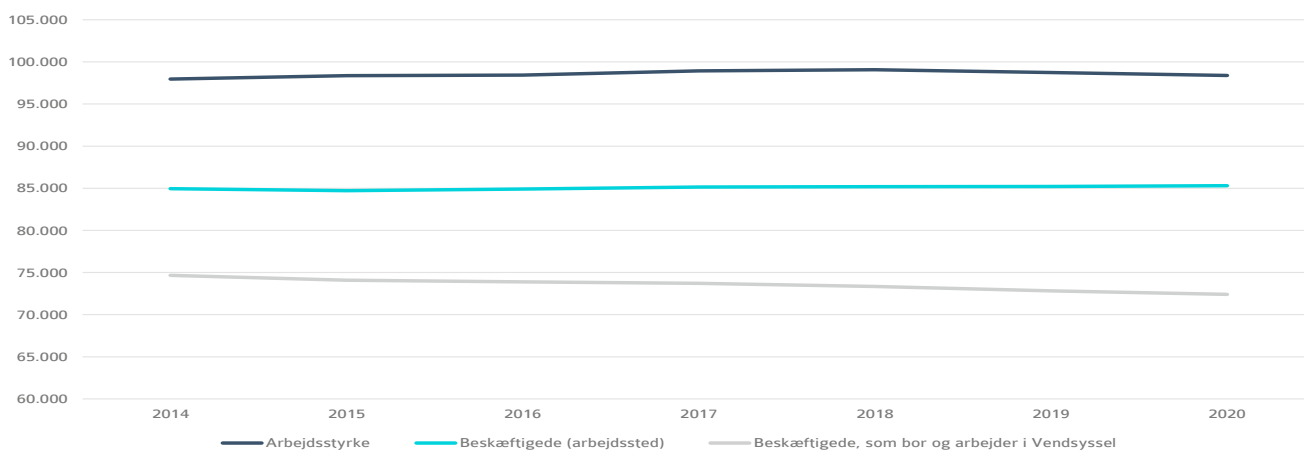
Spørgsmålet er, hvordan arbejdskraftbehovet og pendlingsmønstrene vil udvikle sig i perioden frem til 2020. Det belyses i det følgende.

I Vendsyssel forventes antallet af arbejdspladser at være nogenlunde konstant i perioden 2014 til 2020, som det ses af Figur 2.2. Antallet af arbejdspladser, som besættes af personer, der bor i Vendsyssel, forventes imidlertid at falde fra 2014 og frem til 2020, jf. den grå kurve i figuren. Antallet af arbejdspladser i Vendsyssel forventes således i stigende omfang at blive besat af personer, der bor uden for Vendsyssel.

Udviklingen i udbuddet, og dermed den samlede arbejdsstyrke, varierer i lidt højere grad. Der forventes en svag stigning frem til 2018 efterfulgt af et lille fald. Generelt forventes udbuddet af arbejdskraft at være større end antallet af arbejdspladser – omend forskellen forventes at blive lidt mindre frem mod 2020.

Den relativt stabile udvikling i omfanget af arbejdspladser i Vendsyssel i de kommende år dækker over en forventet stigning i antallet af arbejdspladser inden for den private sektor på godt 1.150 arbejdspladser i perioden 2014 til 2020, svarende til en stigning på 2 procent, og et fald i antallet af arbejdspladser inden for den offentlige sektor på 800, svarende til et fald på 3 procent, jf. Figur 2.3.

Figur 2.2 Udviklingen i udbuddet og efterspørgslen efter arbejdskraft i Vendsyssel i perioden 2010-2020.

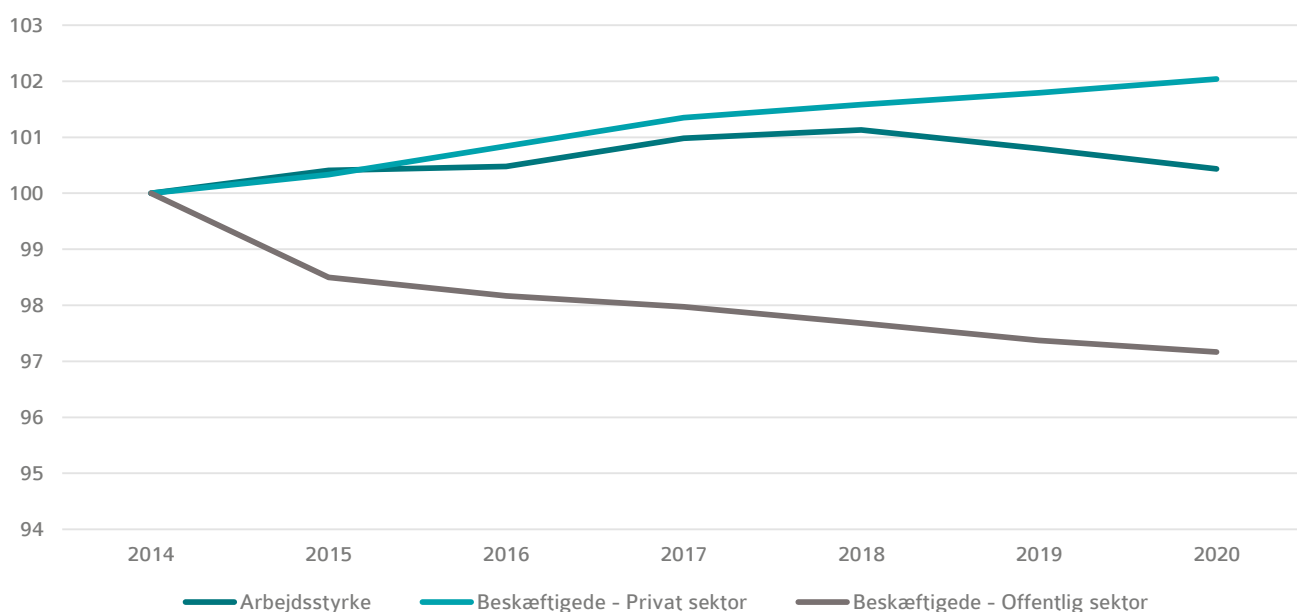

Kilde: Danmarks Statistik og CRTs SAM-K/LINE Model

Anm: Forskellen mellem beskæftigede med arbejdssted i regionen og beskæftigede, som bor og arbejder i regionen svarer til omfanget af indpendlere.

Figur 2.3 Udviklingen i udbuddet og efterspørgslen efter arbejdskraft i Vendsyssel i perioden 2014-2020 i den private og offentlige sektor. Indeks: 2014=100.

Kilde: Danmarks Statistik og CRTs SAM-K/LINE Model

Den forventede ændring i efterspørgslen efter arbejdskraft varierer, afhængig af brancherne i Vendsyssel jf. Tabel 2.1. I Vendsyssel forventes de største relative stigninger at ske inden for brancherne finans, forsikring og vidensservice og møbel, beklædning og støtteerhverv, der forventes at efterspørge henholdsvis 9 procent og 7 procent flere medarbejdere i perioden 2014 til 2020. Derimod forventes der også i dette område et fald i brancherne energi, miljø og støtteerhverv og metalindustrien på henholdsvis 10 procent og 8 procent.

Målt i antallet af arbejdspladser ventes dog de største stigninger inden for fødevarerektoren (430), byggesektoren (260) og finans-, forsikring og vidensservice (250), og de største fald inden for pleje og omsorg (-340), sundhedssektoren (-190), uddannelsessektoren (-180) og offentlig administration mv. (-170).

Tabel 2.1 Den forventede ændring i efterspørgslen efter arbejdskraft inden for de enkelte sektorer i Vendsyssel 2014-2020.

	2014	2020	Ændring (antal)	Ændring (%)
Fødevarer og støtteeerhverv	14.139	14.570	431	3%
Møbel, beklædning og støtteeerhverv	2.335	2.506	171	7%
Kultur, turisme og event	3.892	3.928	36	1%
Oplevelsesindustri	2.018	2.075	57	3%
IKT	884	904	20	2%
Energi, miljø og støtteeerhverv	1.496	1.350	-146	-10%
Transport og støtteeerhverv	6.182	6.348	166	3%
Byggeri og støtteeerhverv	10.202	10.463	261	3%
Metalindustri	1.039	959	-80	-8%
Sundhedsvæsen, sundhedsteknologi og medico	7.533	7.346	-187	-2%
Finans, forsikring og vidensservice	2.983	3.237	254	9%
Handel og forretningsservice i øvrigt	6.270	6.428	158	3%
Øvrigt produktion	2.252	2.156	-96	-4%
Uddannelse	5.872	5.693	-179	-3%
Pleje og omsorg	10.621	10.281	-340	-3%
Offentlig administration og org.´er	6.808	6.638	-170	-2%
Uoplyst	424	424	0	0%
I alt	84.950	85.306	356	0%

Kilde: Danmarks Statistik og CRTs SAM-K/LINE Model

De gennemførte interviews giver til gengæld indtryk af optimisme med hensyn til udviklingen i beskæftigelsen i den private sektor. Samtidig gives der udtryk for, at virksomhedernes måde at arbejde på udvikler sig markant i disse år. Eksempelvis peges der på metalindustri som en sektor under omstilling.

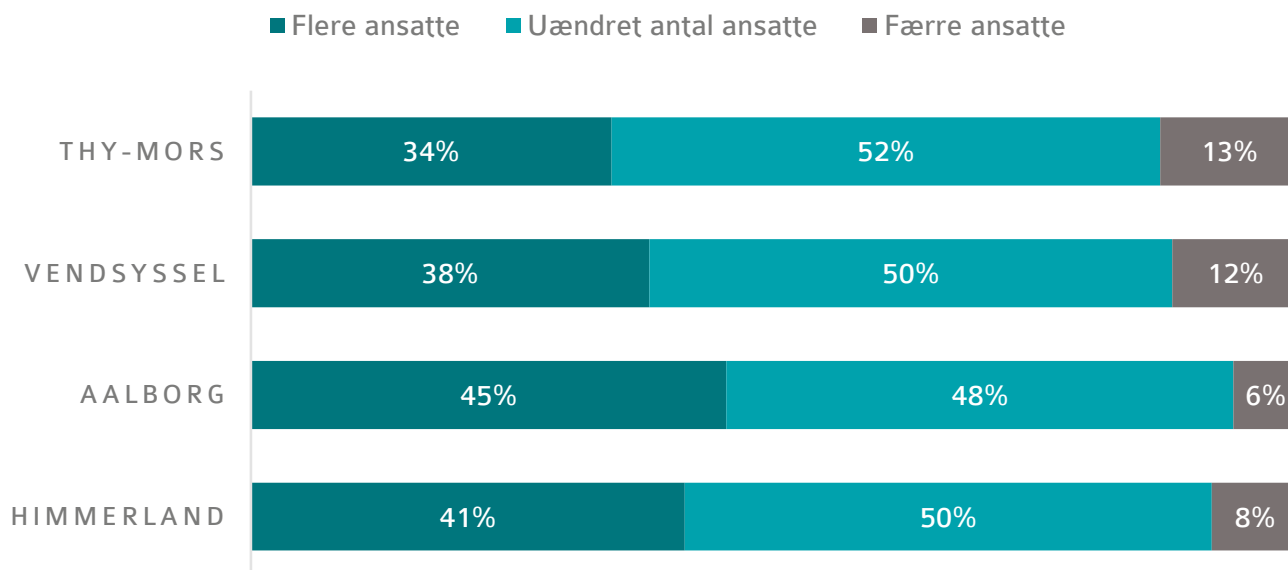
Flere og flere af de maritimt orienterede virksomheder bevæger sig i retning af at være servicevirksomheder - blandt andet ved at levere service nationalt og internationalt, frem for traditionel fremstilling. Samtidig peges flere på, at der sker en stigning i andelen af virksomheder, som trækker dele af tidligere produktionen hjem igen fra udlandet. Opgaverne er nu mindre lønintensive, da produktionerne er blevet mere automatiseret og kvaliteten er højere når produktionen foregår hjemme.

Også inden for fiskeindustri hjemtages produktionen af højkvalitetsprodukter, hvorimod billigere produkter stadig produceres i udlandet.

Hvor den statistiske fremskrivning i analysen peger på nedgang i beskæftigelsen inden for blandt andet metalindustri, forventer de interviewede aktører således en mere positiv udvikling for metalindustrien i Vendsyssel.

Fremskrivningen peger desuden på en relativt stor stigning inden for sektoren *Finans, forsikring og vidensservice*, idet der forventes at blive efterspurgt 9 procent flere medarbejdere i perioden 2014 til 2020. I Vendsyssel er denne sektor blandt andet præget af et stort regionalt pengeinstitut, som netop har opkøbt en anden finansvirksomhed.

Figur 2.4 Forventningerne til antallet af ansatte i virksomhederne om 5 år. Opdelt efter opland.

Kilde: Survey blandt 1.769 virksomheder i efteråret 2015. COWI A/S.

Virksomhedernes svar i surveyen viser, at deres nettoforventninger til udviklingen i beskæftigelsen i de kommende år ikke er helt lige så positive i Vendsyssel og Thy-Mors, som i Aalborg og Himmerland¹.

For Vendsyssel vil det sige, at 38 % procent af virksomhederne forventer at øge antallet af ansatte i de kommende 5 år, mens 12 % regner med at reducere antallet af ansatte (Figur 2.4).

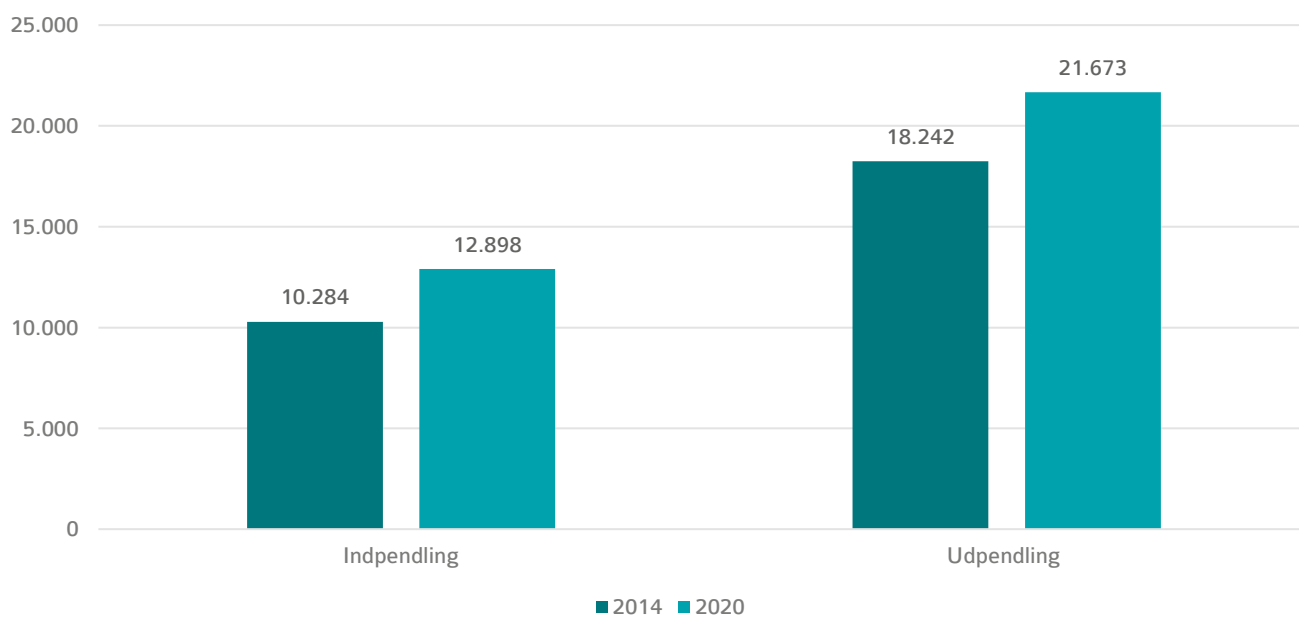
¹ Nettoforventningerne defineres som andelen af virksomheder, der forventer flere ansatte, minus andelen der forventer færre ansatte.

2.3 UDVIKLINGEN I PENDINGEN DE KOMMENDE ÅR

I Vendsyssel er der langt flere der pendler ud end der pendler ind og denne udvikling forventes at fortsætte i de kommende år jf. Figur 2.5. Den forventede stigning i det samlede antal arbejdspladser i Nordjylland, forventes således også at komme de bosatte i Vendsyssel til gode – både i form af en mindre vækst i antallet af lokale arbejdspladser, og i form af stigende beskæftigelse blandt borgerne i oplandet. En del af de personer, der pendler ud af Vendsyssel pendler bl.a. til Aalborg.

I 2014 var der godt 10.000, der pendlede ind og godt 18.000, der pendlede ud af oplandet. I 2020 forventes omfanget af indpendlere ifølge fremskrivningen at vokse med ca. 2.600 personer, mens omfanget af udpendlere forventes at vokse med ca. 3.400 (Figur 2.5).

Figur 2.5 Antallet af indpendlere og udpendlere i Vendsyssel. 2014 og 2020.

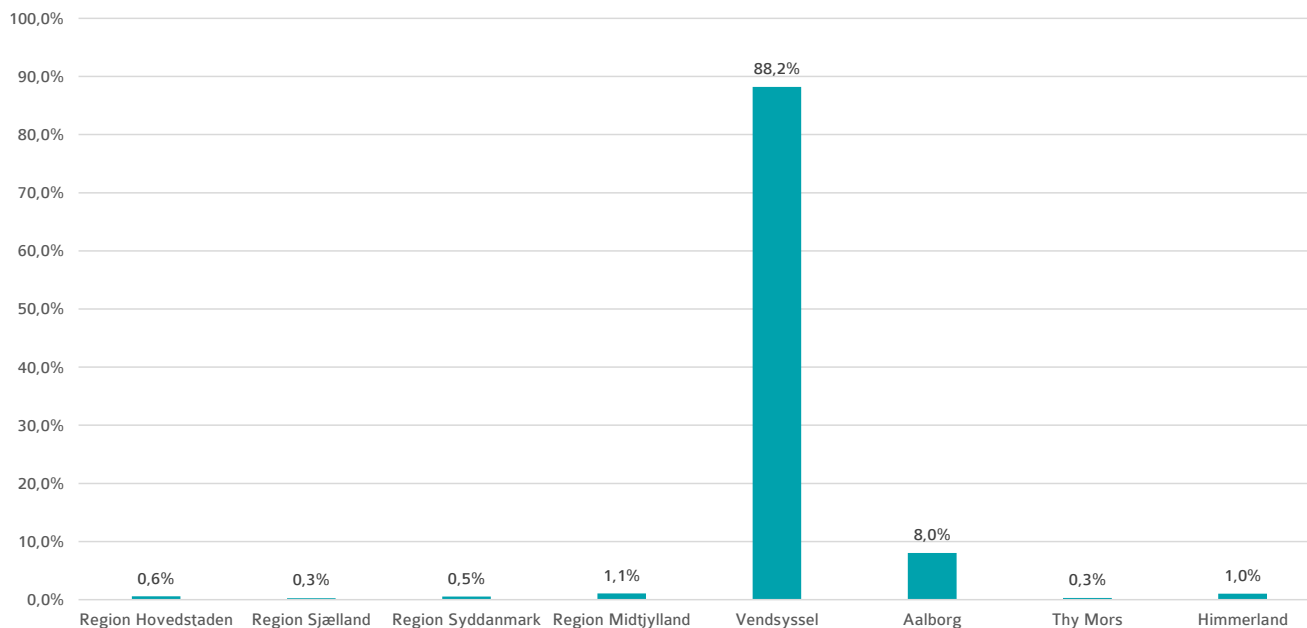

Kilde: Danmarks Statistik og CRTs SAM-K/LINE Model

Hovedparten af arbejdspladserne i Vendsyssel er besat af personer, der bor i Vendsyssel (88,2 %). Det opland, der indpendler

flest fra er Aalborg. Knap hver tiende arbejdsplads i Vendsyssel er besat af en person, der bor i Aalborg (Figur 2.6).

Figur 2.6 Arbejdstagere i Vendsyssel fordelt på bopæls region eller opland. 2013.

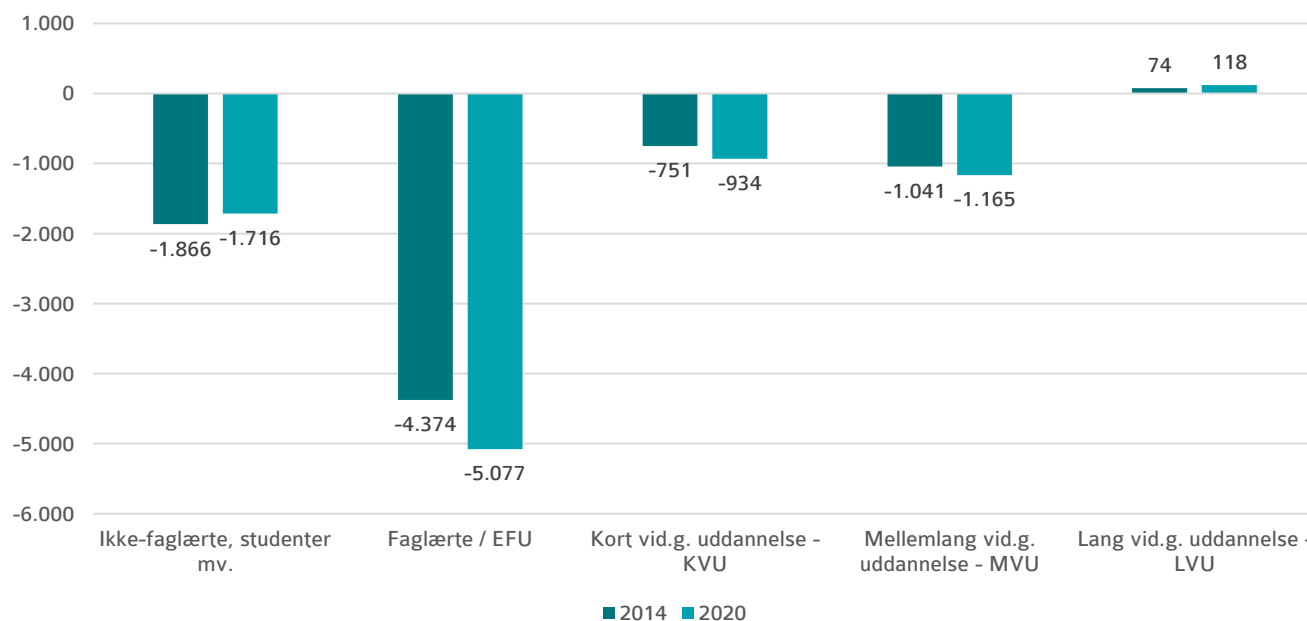
Kilde: Danmarks Statistik

Målt i antal personer er der især mange nettoudpendlere blandt faglærte og ikke-faglærte. Der er også flere, der pendler ud end ind blandt personer med en kort- og en mellemlang videregående uddannelse. Blandt personer med en lang videregående uddan-

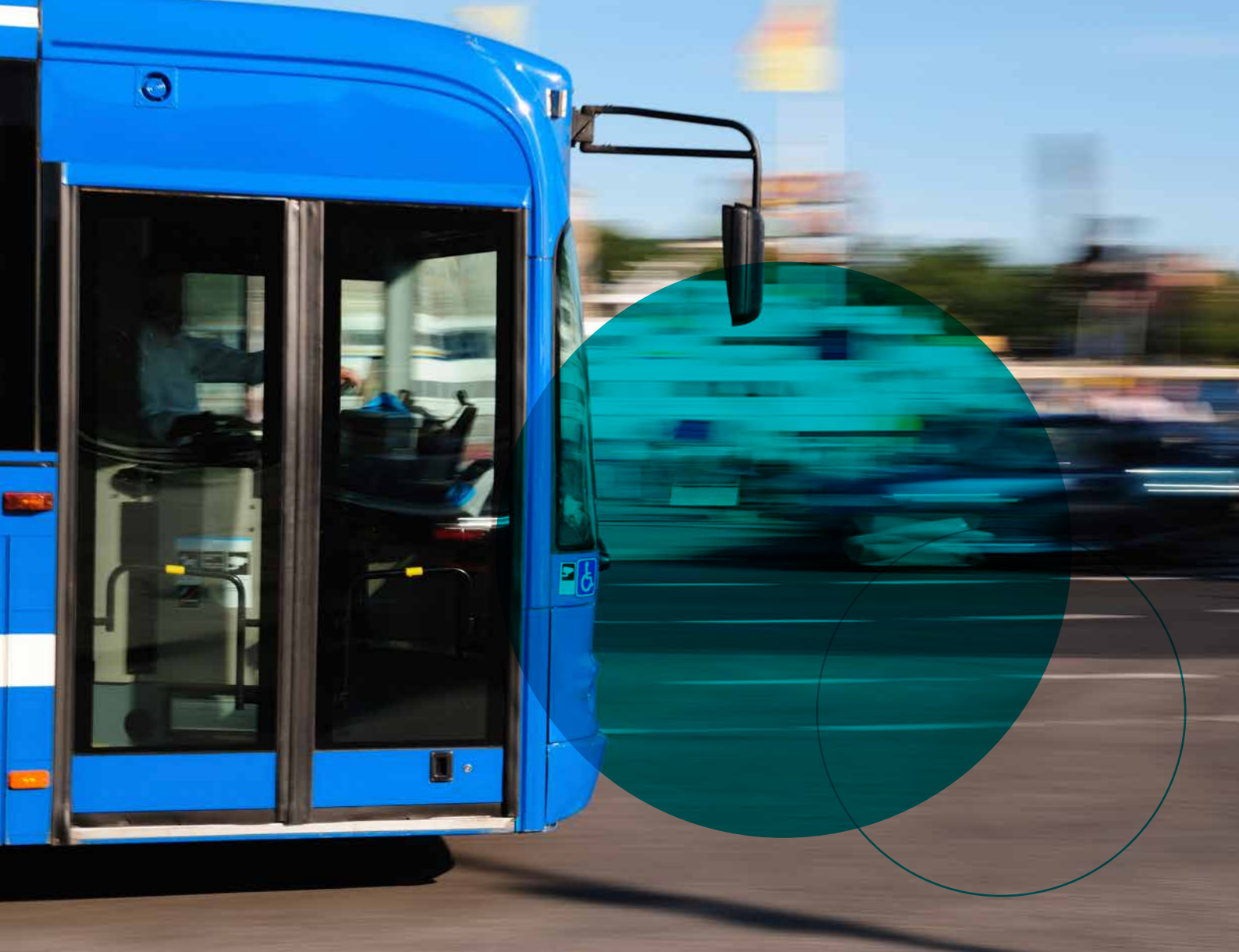
nelse, er der omvendt flere, der pendler ind end ud af oplandet (Figur 2.7).

Blandt de faglærte er der især mange med en handel og kontor uddannelse, som i højere grad pendler ud end ind.

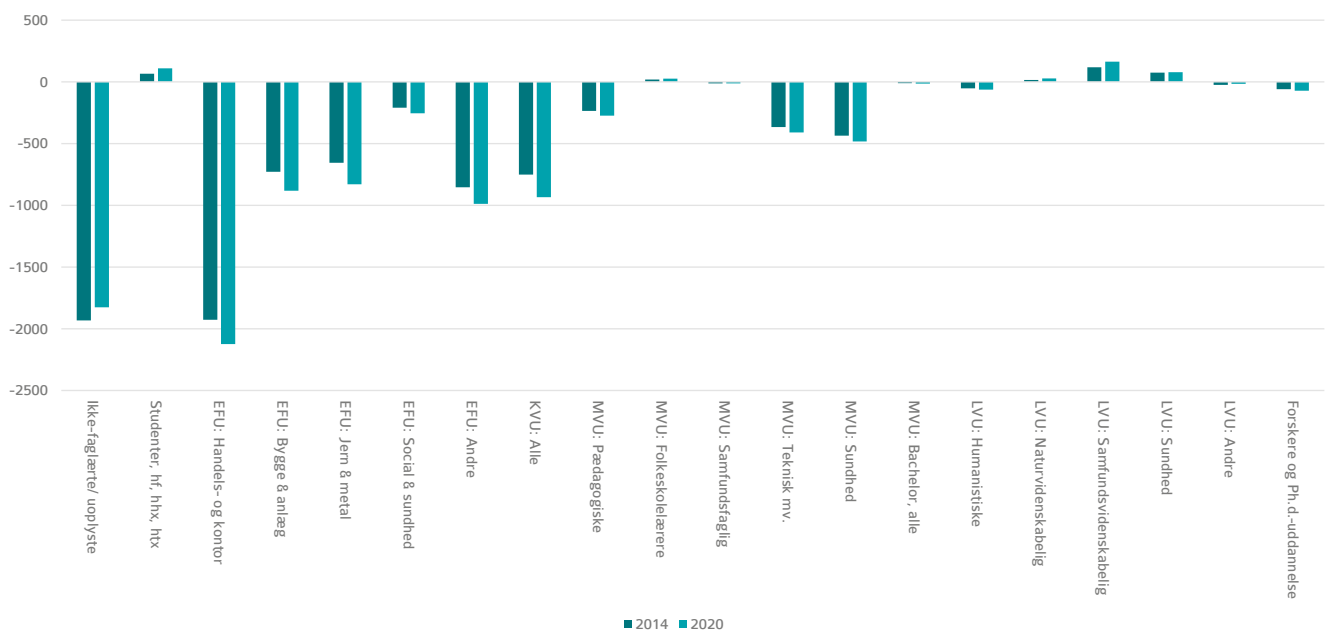
Figur 2.7 Udviklingen i antallet af nettoindpendlere i Vendsyssel fordelt på uddannelsesgrupper. 2014 og 2020.

Kilde: Danmarks Statistik og CRTs SAM-K/LINE Model

Figur 2.8 Udviklingen i antallet af nettoindpendlere i Vendsyssel fordelt på detaljerede uddannelsesgrupper. 2014 og 2020

Kilde: Danmarks Statistik og CRTs SAM-K/LINE Model

3 BEHOVET FOR UDDANNELSE OG KOMPETENCER

Den statistiske fremskrivning viser en udvikling i antallet af beskæftigede (efterspørgslen) fordelt på uddannelser i Vendsyssel 2014-2020, der i store træk minder om den forventede udvikling i Thy-Mors og Himmerland. Som det fremgår af Tabel 3.1, for-

ventes der en stigning i efterspørgslen efter personer med en erhvervsfaglig uddannelse og videregående uddannelse samt et ret markant fald i efterspørgslen efter ikke-faglærte.

Tabel 3.1 Udviklingen i efterspørgslen efter arbejdskraft fordelt på uddannelser i Vendsyssel. 2014-2020

	2014	2020	Ændring (antal)	Ændring (%)
Ikke-faglærte, studenter mv.	29.754	28.000	-1.754	-6%
Faglærte/EUD	35.435	36.160	725	2%
Korte videregående uddannelser	3.429	3.946	517	15%
Mellemlange videregående uddannelser	12.731	13.076	345	3%
Lange videregående uddannelser	3.539	4.049	510	14%
Forsker og Phd. uddannelser	61	77	16	26%

Kilde: Danmarks Statistik og CRTs SAM-K/LINE Model

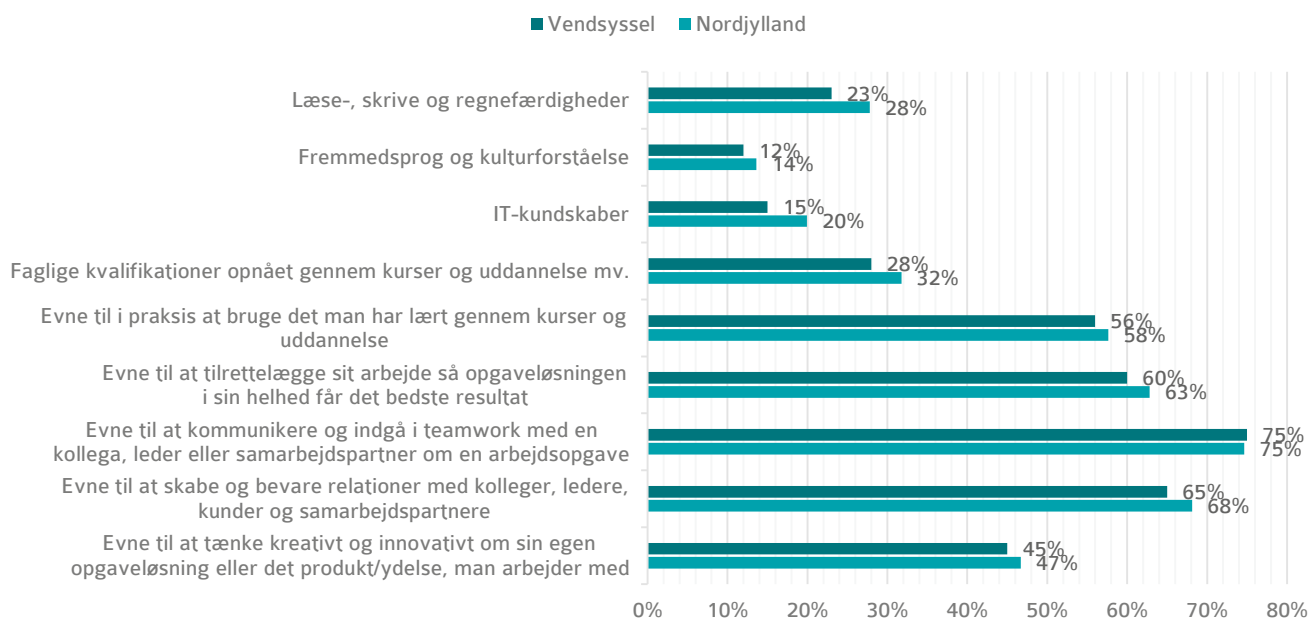
Figur 3.1 til 3.4 viser, hvor mange af virksomhederne i Vendsyssel, der i høj grad vil stille krav om de pågældende kompetencer til henholdsvis deres ikke-faglærte medarbejdere, til medarbejdere med en erhvervsfaglig og til medarbejdere med en videregående uddannelse.

Både i oplandet og regionen som helhed er det for alle tre medarbejdergrupper i særlig grad de personlige kompetencer men også de faglige kompetencer, der lægges vægt på. Det gælder de processuelle kompetencer, som evnen til at tilrettelægge sit

arbejde, så opgaveløsningen i sin helhed får det bedste resultat, de kommunikative relationelle kompetencer som evnen til at kommunikere og indgå i teamwork med en kollega, leder eller samarbejdspartner om en arbejdsopgave og de relationelle kompetencer som evnen til at skabe og bevare relationer med kolleger, ledere, kunder og samarbejdspartnere. Det gælder dog også de faglige kompetencer som evnen til i praksis at bruge det man har lært gennem kurser og uddannelse.

Figur 3.1 Andelen af virksomheder, der i høj grad vil stille krav om de viste kompetencer til ikke-faglært arbejdskraft i de kommende 5 år. Vendsyssel.

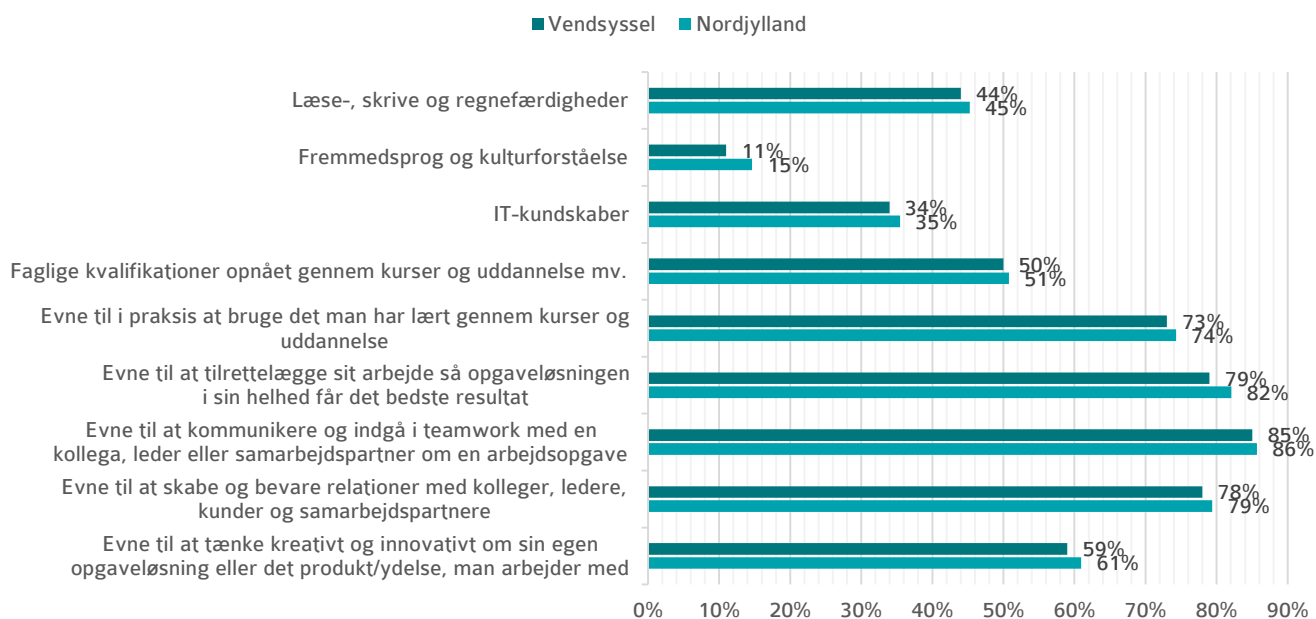

Kilde: Survey blandt 1.769 virksomheder i efteråret 2015. COWI A/S.

For den ikke-faglærte arbejdskraft er der ikke signifikant forskel på kravene i Vendsyssel og i regionen som helhed (Figur 3.1). Det er der generelt heller ikke til arbejdskraft med en erhvervsfaglig

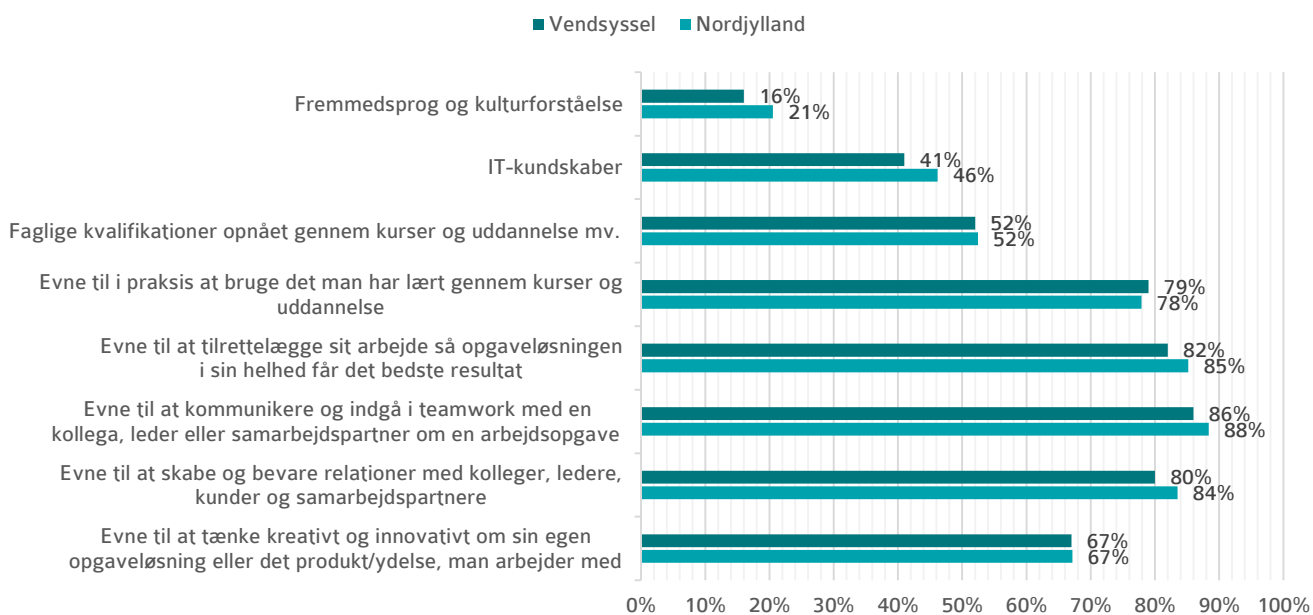
uddannelse med undtagelse af krav til fremmedsprog og kulturforståelse. Disse krav stilles af lidt flere virksomheder i Nordjylland som helhed end i Vendsyssel (Figur 3.2).

Figur 3.2 Andelen af virksomheder, der i høj grad vil stille krav om de viste kompetencer til arbejdskraft med en erhvervsfaglig uddannelse i de kommende 5 år.

Kilde: Survey blandt 1.769 virksomheder i efteråret 2015. COWI A/S.

Figur 3.3 Andelen af virksomheder, der i høj grad vil stille krav om de viste kompetencer til arbejdskraft med en videregående uddannelse i de kommende 5 år.

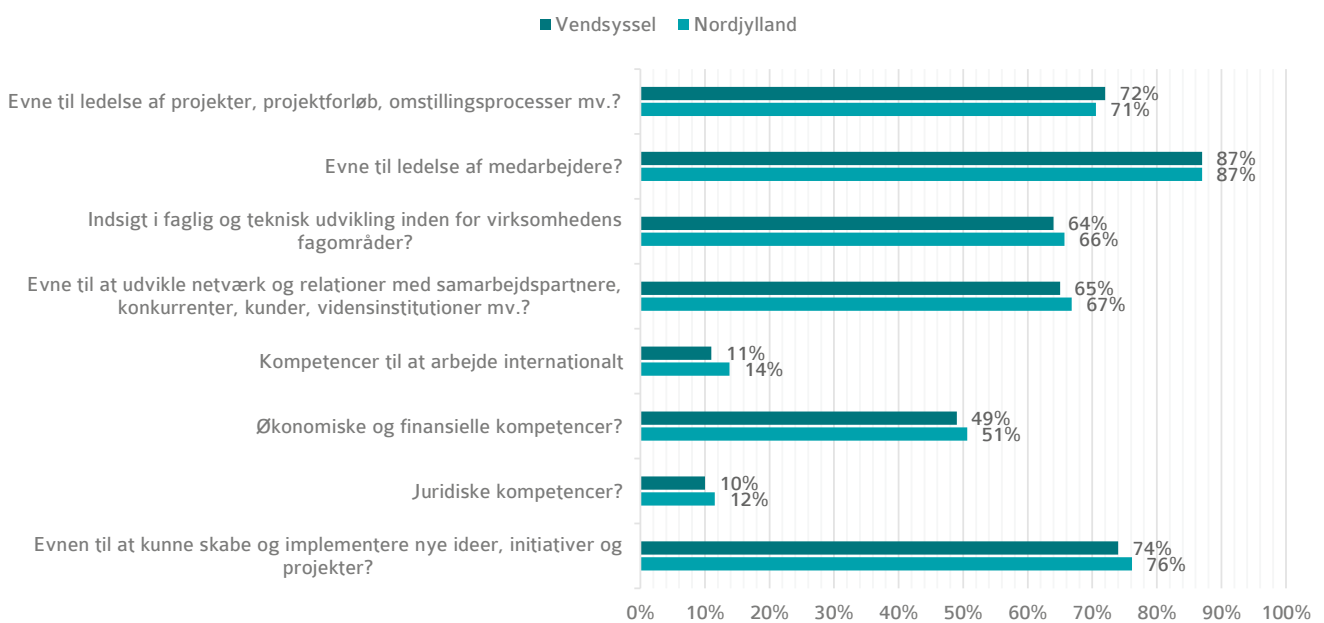

Kilde: Survey blandt 1.769 virksomheder i efteråret 2015. COWI A/S.

Det samme er tilfældet med hensyn til kravene til arbejdskraft med en videregående uddannelse. Også her er der lidt flere virksomheder, der i høj grad stiller krav om fremmedsprog og kulturforståelse i Nordjylland end i Vendsyssel. Der er derimod ikke signifikant forskel på de øvrige krav der stilles til denne type medarbejdere mellem virksomhederne i Vendsyssel og regionen som helhed (Figur 3.3).

Endelig viser Figur 3.4 andelen af virksomheder, der i høj grad stiller de viste kompetencekrav til deres virksomhedsledere. Heller ikke her finder vi afgørende forskelle på kravene i Vendsyssel og regionen som helhed.

Figur 3.4 Andelen af virksomheder, der i høj grad vil stille krav om de viste kompetencer til virksomhedens ledere i de kommende 5 år.

Kilde: Survey blandt 1.769 virksomheder i efteråret 2015. COWI A/S.

Det er i særlig grad evnen til ledelse af medarbejdere, men også evnen til ledelse af projekter, projektforsløb, omstillingsprocesser mv., indsigt i faglig og teknisk udvikling inden for virksomhedens

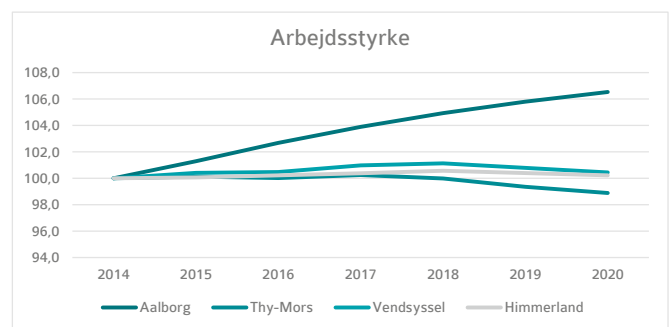
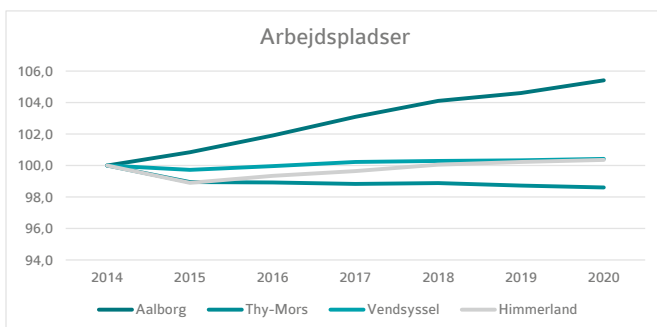
fagområder, evnen til at udvikle netværk og relationer samt evnen til at skabe og implementere nye ideer, initiativer og projekter, der lægges vægt på.

4 VENDSYSSEL I FORHOLD TIL RESTEN AF NORDJYLLAND

Når Vendsyssel sammenlignes med de øvrige tre oplande, viser det sig, at udviklingen i udbuddet (arbejdsstyrken) og efterspørgslen efter arbejdskraft (beskæftigede (arbejdssted) i vid udstrækning svarer til udviklingen i Thy-Mors, Himmerland og Aalborg. Dog kan Thy-Mors, som det eneste opland, imødesee et fald i både antallet af arbejdspladser og i arbejdsstyrken i perioden 2014-2020.

Modsat forholder det sig for Aalborg, hvor der ses en kraftig stigning i både antallet af arbejdspladser og arbejdsstyrken i hele perioden fra 2014 til 2020. I Himmerland og Vendsyssel forventes der også at ske en stigning i både antallet af arbejdspladser og arbejdsstyrken, men stigningerne er langt mere moderate. Samtidigt kan begge oplande imødesee fald i arbejdsstyrken fra 2018-2020, jf. figurene neden for.

Figur 4.1 Udviklingen i antallet af arbejdspladser og arbejdsstyrken i de enkelte oplande. 2014-2020.

Hvad angår udviklingen i efterspørgslen efter arbejdskraft i henholdsvis den private og den offentlige sektor kan det konstateres, at de tre oplande Thy-Mors, Vendsyssel og Himmerland alle kan se frem til en mindre fremgang i den private sektor, men tilbagegang i den offentlige sektor i perioden 2012-2020.

Aalborg egner sig adskiller sig fra dette billede. Her forventes en stigning i efterspørgslen efter arbejdskraft fra både den private og den offentlige sektors side. Stigningen er størst inden for den private sektor.

Hvis der ses nærmere på, hvilke sektorer, der forventes at komme til at efterspørge enten flere eller færre medarbejdere i de

kommende år, er der også forskelle at spore mellem de enkelte oplande, jf. Tabel 4.1. I tråd med at der kan forudses størst vækst i antallet af arbejdspladser i Aalborg, er væksten inden for de enkelte sektorer således også størst i Aalborg, samtidigt med, at der også her er flere sektorer, der forventer vækst end i de øvrige tre oplande.

Aalborg skiller sig bl.a. ud ved at være det eneste opland, hvor der forventes en fremgang i antallet af arbejdspladser inden for sektorerne sundhedsvæsen mv., pleje og omsorg, uddannelse og offentlig administration mv., og dermed inden for de traditionelle offentlige sektorer.

Tabel 4.1 Forventet procentvis ændring i efterspørgslen efter arbejdskraft 2014-2020.

	Thy-Mors	Vendsyssel	Himmerland	Aalborg	Samlet
Fødevarer og støtteehverv	2%	3%	5%	9%	5%
Møbel, beklædning og støtteehverv	4%	7%	9%	13%	9%
Kultur, turisme og event	-1%	1%	1%	5%	3%
Oplevelsesindustri	2%	3%	6%	5%	4%
IKT	-1%	2%	-1%	2%	2%
Energi, miljø og støtteehverv	-13%	-10%	-6%	-4%	-7%
Transport og støtteehverv	3%	3%	4%	8%	5%
Byggeri og støtteehverv	-2%	3%	-2%	10%	3%
Metallindustri	-10%	-8%	-7%	-3%	-6%
Sundhedsvæsen, sundhedsteknologi og medico	-4%	-2%	-2%	3%	0%
Finans, forsikring og vidensservice	1%	9%	4%	10%	8%
Handel og forretningsservice i øvrigt	3%	3%	5%	8%	5%
Øvrigt produktion	-6%	-4%	-7%	-1%	-5%
Uddannelse	-4%	-3%	-2%	1%	-1%
Pleje og omsorg	-5%	-3%	-3%	3%	-1%
Offentlig administration og org.´er	-3%	-2%	-1%	4%	0%
Uoplyst	1%	0%	0%	0%	0%
I alt	-1%	0%	0%	5%	2%

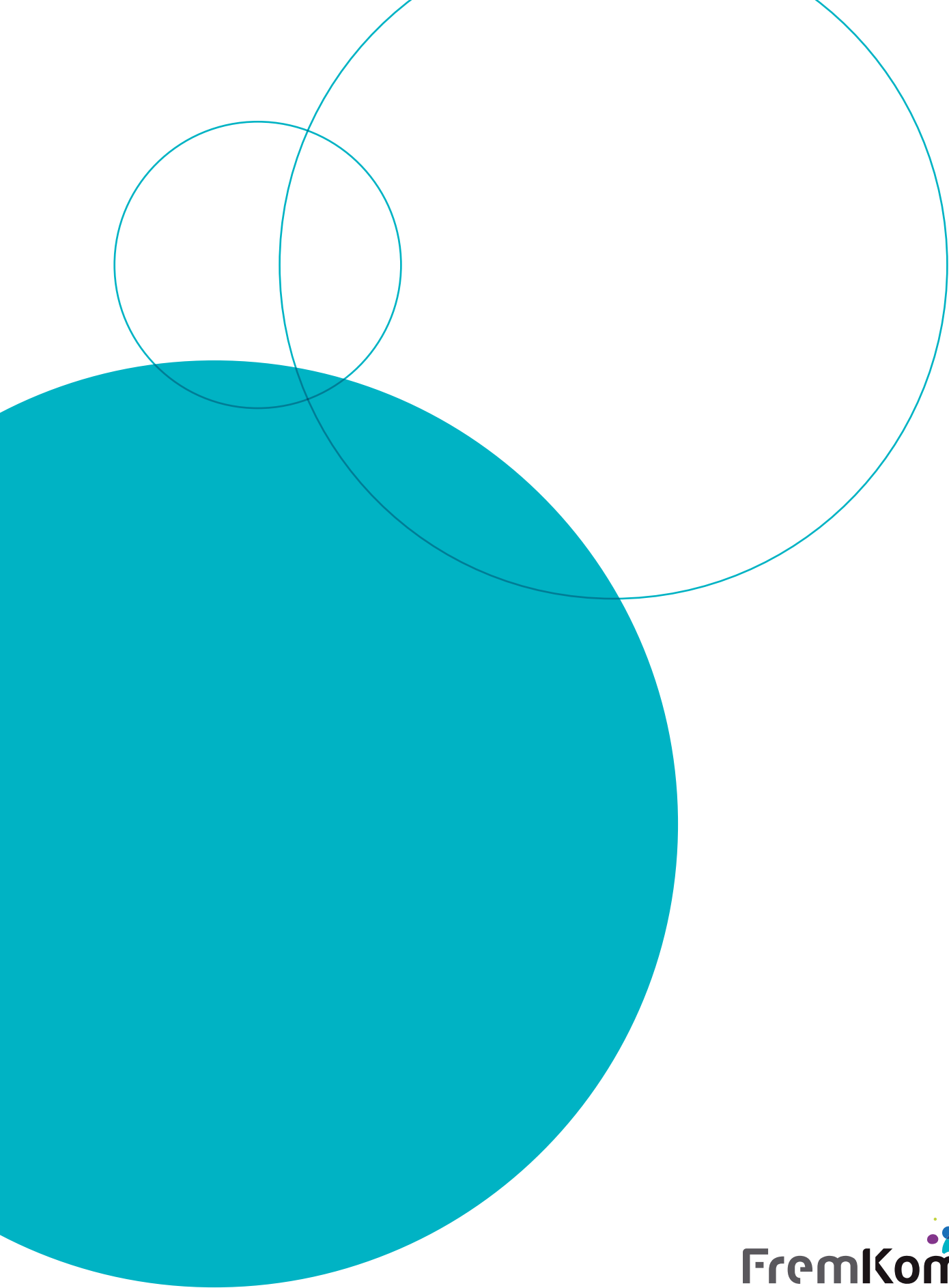
Tabel 4.2 Udviklingen i efterspørgslen efter arbejdskraft fordelt på uddannelser 2014-2020. Ændring i pct.

	Thy-Mors	Vendsyssel	Himmerland	Aalborg	Samlet
Ikke-faglærte, studenter mv.	-7%	-6%	-5%	2%	-3%
Faglærte/EUD	0%	2%	2%	4%	2%
Korte videregående uddannelser	12%	15%	11%	17%	15%
Mellemlange videregående uddannelser	1%	3%	3%	6%	4%
Lange videregående uddannelser	14%	14%	15%	15%	15%
Forsker og Phd. uddannelser	29%	26%	36%	23%	24%

Kilde: Center for Regional- og Turismeforskning

Ser man på udviklingen i efterspørgslen efter arbejdskraft på uddannelser for 2014 - 2020 i Tabel 4.2 ses der også en forskel mellem oplandene. Her er det især Himmerland, hvor der forventes en stigning i antallet af beskæftigede inden for forsker og phd.

uddannelser sammenlignet med Aalborg og de andre oplande. I Thy-Mors forventes det største fald i antallet af beskæftigede ikke-faglærte, studenter mv.

Kolofon

Udgivet af Region Nordjylland,
Regional Udvikling
Analyse: COWI A/S
Design og layout: Weltklasse reklame + pr
April 2016

Regional Udvikling

Region Nordjylland
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Ø

www.fremkom.dk